

Ippolito Pasquale

La Scuoletta: Una experiència a la ciutat de Turí

Els serveis socials d'alguns barris de la ciutat de Turí han promogut i organitzat, des de l'any acadèmic 1989-90, un curs de recuperació per a nois que, per haver sobrepassat el límit d'edat (14 anys), no han acabat l'escola obligatòria.

El projecte parteix de la constatació que el fracàs escolar és un factor comú, especialment en aquelles situacions en les quals es concentra major marginació social. Per exemple, molts dels nois que van ingressar a l'institut penal per a menors arrossegaven un expedient acadèmic deficitari. En aquesta situació cal afegir el fet que a Itàlia l'obligatorietat de l'escolarització està lligada a 8 anys d'assistència, superats els quals, docents i directors poden, per motius disciplinaris o altres, fer fora de l'escola els nois.

Als 14 anys, si no s'ha obtingut el diploma *di terza media* -un equivalent al nostre graduat escolar- encara que es pugui accedir als 15 anys al món laboral, s'està exclòs de *les 150 h.*, un curs per aconseguir la titulació d'escolaritat obligatòria, pel qual és necessari haver complert 16 anys.

D'aquesta situació es dedueix la importància d'oferir ràpidament un servei per a aquells joves que pels motius abans exposats han quedat exclosos, bé sigui d'una eventual activitat formativa, o bé, d'una inserció en el món laboral.

En els barris, esdevé un treball prioritari per als educadors, saber quins nois, durant el curs, surten del circuit acadèmic sense titulació, i se'ls pugui oferir, de manera individual, la possibilitat de *La Scuoletta*.

Els educadors fan una proposta als nois i a les famílies, constituint un veritable contracte que pressuposa, per la participació, un compromís recíproc.

El menor accepta lliurement participar-hi i generalment les propostes són ben rebudes.

El projecte, en el qual estan implicades diverses entitats, té com objectiu aconseguir el graduat escolar i afavorir un procés de recuperació de la confiança en ells mateixos i el seu gradual acostament cap a una integració efectiva.

El projecte té com a promotors i patrocinadors diferents entitats: l'Ajuntament de Turí, l'Oficina Pio San Paolo (institució benèfica d'una entitat bancària), a les quals cal afegir el recolzament dels serveis socials dels barris i dels recursos del territori implicat (associacions, parròquies, etc).

Els serveis socials, tenen una funció de coordinació i supervisió, les associacions gestionen directament la part formativa, un mestre (de l'escola

**L'escola
reconquista la
seva funció
col·laborant amb
els recursos
territorials**

pública) col·labora com assessor en l'elaboració dels programes didàctics i en la formació dels docents (joves estudiants).

L'Ajuntament de Turí posa a disposició de cada *Scuoletta*, formada normalment per 6-8 alumnes, el laboratori (ambient, teatre, vídeo i activitats interculturals) i una estada en un equipament de muntanya.

L'experiència, que inicialment va sortir de les circumscripcions, es realitzarà a partir d'aquest curs escolar amb la col·laboració de l'escola pública, que mitjançant una *circolare-legge* orientada cap al problema de l'abandó escolar, posarà a l'abast dels serveis socials i de les associacions recursos humans i eines de suport. Això, representa un gran pas endavant: l'escola reconquista la seva funció, fent servir un mètode experimentat pels serveis socials i, continuarà col·laborant amb els recursos territorials. L'escola pública posa a l'abast els docents per a l'intervenció educativa, els serveis socials, el recolzament psicològic i tutelar; l'Institut San Paolo (entitat bancària) el suport tecnològic i didàctic; les associacions la proposta integradora i d'animació, etc.

Les àrees d'estudi són quatre:

- 1.Lògic-lingüística: Italià, educació cívica, història.
- 2.Lògic-matemàtica: Matemàtica, ciència.
- 3.Artístic- tecnològica: Educació tècnica.
- 4.Corporeo-expressiva: Educació física.

Cada àrea té una durada de 3 a 4 hores, amb un total de 15 hores de dilluns a divendres de 9.00h a 12.00h. El programa exclou la llengua estrangera perquè els nois ni tan sols dominen la llengua italiana. Setmanalment els diversos membres implicats (docents, serveis socials, voluntaris, animadors) es reuneixen per projectar i verificar la intervenció, i repassen individualment les intervencions.

Aquest curs de reforç per a joves ha permès a un centenar de nois d'aconseguir el graduat escolar i en alguns casos ha suposat la seva reincorporació a la realitat escolar prosseguint els seus estudis.

Laboratori Pre-Professional

Els Laboratoris Pre-Professionals van néixer el 1979 en alguns barris marginals de Turí, ara estan presents a gairebé tota l'àrea de Turí.

Els objectius del projecte són:

- No ser un *aparcament* pels casos proposats pels serveis.
- Educar en el treball i en la vida social.
- Utilitzar el treball com instrument per adquirir habilitat social.
- Cal que esdevingui una experiència socialitzadora i educativa.

Els nois es veuen implicats en activitats artesanals, en les quals es dona un

14-16 anys

**Aula-taller
Cruïlla.
Serigrafia**

espai a les manualitats, adquirint una capacitat realment útil en el mercat de treball. Els grups de joves estan formats per un màxim de 15 i un mínim de 10.

A part de les activitats artesanals, es proposen, generalment per la tarda, activitats integradores amb l'objectiu de socialitzar, respectar les normes, conèixer el medi, adquirir capacitat i coneixement per fer servir els serveis i recursos del barri. En les activitats d'integració, normalment també hi participen altres joves que no formen part del laboratori.

L'admissió és aprovada per una comissió. Poden accedir-hi els nois en edats compreses entre els 14 i els 17 anys que no hagin aconseguit una titulació mitja. Els serveis socials poden ocupar el 50% de les places disponibles, poden ingressar disminuïts en una proporció 1/10, acompanyats per un educador de reforç.

A cada noi li correspon una beca amb una assignació mensual fixada d'any en any, d'aproximadament 200.000 Lires. Per cada absència no justificada es veurà reduïda en un percentatge l'assignació corresponent. Dins del laboratori professional conviuen diverses figures: un coordinador, els artesans, un educador i un animador d'activitats.

Quan finalitza el laboratori els nois són inserits normalment en tallers artesans o bé proposats per estades formatives.

Activitat al voltant dels adolescents (14-18) dins els Centres Associatius

El treball en fase experimental parteix de la constatació que l'abandó escolar, principalment durant els primers anys de l'escola superior, és un fenomen de masses que implica una gran part d'aquells nois que viuen en

barris marginals de la ciutat.

Els centres d'associacions (gestionats pel voluntariat o per les cooperatives socials, però també per les parròquies, les associacions esportives i altres recursos de socialització), poden ser un espai vàlid en el qual, a través de la relació educativa, es poden experimentar propostes per reincorporar-se al ritme acadèmic i adquirir habilitat en la recerca de treball; al mateix temps que per crear un mecanisme de suport per superar la crisi de possibles ocupacions.

L'experiència que s'està intentant portar a terme en un centre d'associacions de Turí, *Centre Anch'io*, implica principalment noies entre els 11 i els 15 anys. És la de treballar durant un any amb un grup d'adolescents, que utilitza el centre com a referent associatiu, compost principalment per nois que no treballen i que no van a l'escola, condició que sovint representa la normalitat.

Es treballa amb l'objectiu de seguir una dinàmica d'autonomia desenvolupant tres accions:

a) El treball: es desenvolupen cursos de **habilitat social** orientats per a la preparació i l'adquisició de competència per a la recerca de treball (inscripció a l'Inem, documents per al treball, col.loquis...).

b) Escola: es dóna particular importància a l'escola i a la recuperació de l'habilitat. Inscripció a les 150 hores, recuperació del graduat escolar, orientació per a la inscripció en cursos professionals i d'aprenentatge laboral.

c) Lleure: s'estimula la participació en les activitats promogudes, bé pel centre, bé per altres entitats territorials.

Per portar a terme el projecte apareixen 2 figures professionals amb competències específiques:

1. Tutor laboral: treballa amb finalitat educativa, coneix la dinàmica i el comportament del grup. Coneix la temàtica relacionada amb el món del treball, manté relació amb els serveis socials i les famílies.

2. Operadors de recerca de recursos: coneix les característiques dels subjectes, combina els recursos disponibles amb les necessitats de cada individu. Té cura de la relació amb les entitats (laborals, formatives...) i adopta un paper de mitjancer entre el noi i l'entitat.

La continuïtat d'aquest projecte està condicionada, en aquests moments, per una mancança de recursos econòmics.■

Ippolito Pasquale
Cooperativa Animazione Valdocco. Turí-Itàlia